

Dosarul nr. 2rh-142/18

Prima instanță: Judecătoria sect.Botanica, mun. Chișinău (jud: D. Sinițaru)

Instanța de apel: Tribunalul Chișinău (jud: N. Cernat, N. Budăi, Gh. Crețu)

Instanța de recurs: Curtea de Apel a Republicii Moldova (jud: T. Vieru, E. Fistican, S. Novac)

Instanța de revizuire: Curtea Supremă de Justiție (jud: T.Vieru, A.Cobăneanu, N.Craiu, M.Pitic, T.Chișca-Doneva)

ÎNCHEIERE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând cererea de revizuire depusă de către Feodor Trișin,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Zinaida Gorea,
Ion Gorea și Angela Basman împotriva lui Feodor Trișin cu privire la recunoașterea
nulității contractului de vânzare-cumpărare și la cererea reconvențională a lui Feodor
Trișin împotriva Zinaidei Gorea cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu
locativ,

împotriva deciziei din 13 iulie 1999 a Curții de Apel a Republicii Moldova, prin
care a fost respins recursul declarat de către Feodor Trișin și menținută decizia din 3
martie 1999 a Tribunalului Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 4 martie 1998 Zinaida Gorea, Ion Gorea și Angela Basman, au depus cerere
de chemare în judecată împotriva lui Feodor Trișin cu privire la recunoașterea
nulității contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că la 05 octombrie 1995 au
privatizat apartamentul XXXX din casa de locuit situată în XXXX, str. XXXX, la
privatizarea locuinței fiind inclusă și Anna Basman născută la XXXX.

Au menționat că în luna octombrie 1999 l-a rugămintea lui Vladimir Gorea au
acceptat să participe în calitate de garant al unei tranzacții dintre Vladimir Gorea și
Feodor Trișin.

Drept urmare, la 24 octombrie 1996 s-au prezentat la notar pentru perfectarea
actelor necesare, însă Vladimir Gorea i-a preîntâmpinat că în locul unui contract de
garanție va fi întocmit un contract de vânzare-cumpărare, care nu va avea careva
efecte juridice.

Astfel, reclamantii au indicat că la 24 octombrie 1996 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. XXXX din str. XXXX, XXXX, între Zinaida Gorea în calitate de vânzător și Feodor Trișin în calitate de cumpărător necitând la faptul că la privatizarea locuinței a participat și Anna Basman care nu atinsese majoratul și la încheierea contractului nu a fost solicitat acordul Organelor pentru protecția Drepturilor Copiilor.

La fel, reclamantii au relatat că în urma tranzacției nu au primit careva sume de bani, iar Feodor Trișin le cere să elibereze locuința, referindu-se la drepturile sale asupra apartamentului în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 24 octombrie 1996.

Zinaida Gorea, Ion Gorea și Angela Basman au specificat că la întocmirea tranzacției din 14 octombrie 1996 au fost duși în eroare de către Feodor Trișin, tranzacția fiind încheiată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Legea cu privire la privatizare.

Reclamantii au solicitat recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. XXXX din str. XXXX, XXXX încheiat la 24 octombrie 1996 între Zinaida Gorea și Feodor Trișin și înregistrat în registrul Biroului Notarial nr. 3 cu nr. 10-759.

La 7 aprilie 1998, Feodor Trișin a depus acțiune reconvențională împotriva Zinaidei Gorea cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea cererii reconvenționale a invocat că la 14 octombrie 1996 în temeiul contractului de vânzare-cumpărare înregistrat la BIT sub nr. 1113 din 07 noiembrie 1996, a procurat apartamentul nr. XXXX din str. XXXX, XXXX.

A menționat că întrucât la momentul procurării apartamentului Gorea Zinaida, fosta proprietară a imobilului, invocând starea de sănătate a soțului i-a comunicat că are nevoie de timp pentru a procura un alt apartament, la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare a fost perfectat și un contract de închiriere a spațiului locativ, în temeiul căruia Zinaida Gorea a rămas să locuiască în apartamentul vândut până la 24 ianuarie 1998.

Ulterior, însă la adresările repetate în vederea eliberării apartamentului, Gorea Zinaida a refuzat să plece din apartament și i-a comunicat că nu dorește să-i întoarcă banii.

În drept, și-a întemeiat cerințele în baza prevederilor Legii cu privire la proprietate și art. 6 Cod civil.

Feodor Trișin a solicitat evacuarea Zinaidei Gorea și a membrilor familiei sale din apartamentul nr. XXXX din str. XXXX, XXXX.

Prin hotărârea din 21 iulie 1998 a Judecătoriei sect. Botanica Chișinău, acțiunea inițială a fost admisă, fiind recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare al apartamentului nr. XXXX din str. XXXX, XXXX încheiat între Zinaida Gorea și Feodor Trișin la 24 octombrie 1996 înregistrat la Biroul Notarial nr. 3 or. Chișinău și aduse părțile la starea inițială cu întoarcerea în proprietatea Zinaidei Gorea a apartamentului nr. XXXX din str. XXXX, XXXX și încasarea din contul Zinaidei Gorea în beneficiul lui Feodor Trișin a sumei de 10 000 de lei conform contractului. Totodată au fost respinse ca neîntemeiate cerințele lui Feodor Trișin cu privire la evacuarea Zinaidei Gorea cu membrii familiei sale din apartamentul nr. XXXX din

str. XXXX, XXXX și a fost încasat din contul lui Feodor Trișin în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 300 de lei.

Prin decizia din 3 martie 1999 a Tribunalului Chișinău a fost respins apelul declarat de Feodor Trișin și menținută hotărârea din 21 iulie 1998 a Judecătoriei sect. Botanica Chișinău.

Prin decizia din 13 iulie 1999 a Curții de Apel a Republicii Moldova a fost respins recursul declarat de Feodor Trișin și menținută decizia din 3 martie 1999 a Tribunalului Chișinău.

Prin decizia din 26 decembrie 2000 a Curții de Apel a Republicii Moldova a fost respinsă contestația în anulare depusă de Feodor Trișin și menținută decizia din 13 iulie 1999 a Curții de Apel a Republicii Moldova.

La 27 martie 2017 Feodor Trișin a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 26 decembrie 2000 a Curții de Apel a Republicii Moldova.

Prin încheierea din 5 iulie 2017 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Feodor Trișin. (f.d.180-185, vol.II)

Ulterior, la 22 octombrie 2017, în mod repetat, Feodor Trișin a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2018 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 451 alin. (4) Cod de procedură civilă, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Feodor Trișin. (f.d.203-207)

La 5 aprilie 2018 Feodor Trișin a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 13 iulie 1999 a Curții de Apel a Republicii Moldova.

În motivarea cererii de revizuire Feodor Trișin cu referire la prevederile art. 448, 449 lit. b) Cod de procedură civilă, a invocat că nefiind în Republica Moldova, a procurat în mod legal la 24 octombrie 1996, apartamentul nr. XXXX din str. XXXX, XXXX, iar instanțele judecătorești nu au luat în considerare că nu a fost citat pentru ședințele de judecată, și ca urmare a fost deposedat ilegal de bunul imobil, iar avocatul său Valentina Tartar nu i-a reprezentat interesele pe parcursul examinării cauzei.

A menționat că luând cunoștință cu materialele cauzei, a depistat acte suplimentare ce pot fi prezentate, precum și martorii care pot oferi declarații pe marginea litigiului, care nu au putut fi cunoscute lui, la acel moment.

Revizuentul a susținut că înscrisul cu numele Annei Basman, lipsea din cartea din imobil, iar după procurarea apartamentului de către el, aceasta din urmă a fost înscrisă în apartament.

Astfel, avocatul său, a depistat martori, care sunt pregătiți să declare în instanța de judecată circumstanțele importante în acest caz.

Feodor Trișin și-a întemeiat prezenta cerere de revizuire în baza art. 46 alin. (2) din Constituție, aceasta deoarece a fost deposedat ilegal de proprietate, în baza unor acte false.

Feodor Trișin a solicitat repunerea în termen, admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei din 13 iulie 1999 a Curții de Apel a Republicii Moldova, deciziei din 3 martie 1999 a Tribunalului Chișinău și a hotărârii din 21 iulie 1998 a Judecătoriei sect. Botanica Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea lui Feodor Trișin cu privire la repunerea în termenul de depunere a cererii de revizuire, urmează a fi respinsă, iar cererea de revizuire respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, menționează că revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată și dacă cererea este depusă în termenul prevăzut de art. 450 Cod de procedură civilă.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 Cod de procedură civilă, care sunt indicate exhaustiv.

Din textul cererii de revizuire, înaintate de Feodor Trișin la 5 aprilie 2018, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei din 13 iulie 1999 a Curții de Apel a Republicii Moldova, deciziei din 3 martie 1999 a Tribunalului Chișinău și hotărârii din 21 iulie 1998 a Judecătoriei sect. Botanica, iar temei de revizuire invocă art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, în conformitate cu care, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În această ordine de idei este important de remarcat că și în condițiile când cererea de revizuire corespunde cerințelor legale și este bazată pe unul din temeiurile prevăzute de lege, pentru ca ea să fie admisă de către instanță spre examinare și ulterior, prin hotărâre a instanței să constituie motiv pentru desființarea unei hotărâri irevocabile, ea trebuie să fie depusă în termen.

Această cerință este stabilită de către legiuitor și corespunde exigențelor Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului, care proclamă, ca unul din principii, necesitatea asigurării securității raporturilor juridice (a se vedea *Brumărescu v. Romania*, [GC] nr. 28342/95, § 61, ECHR 1999-VII; *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

Astfel, după cum se constată la caz, drept temei de revizuire Feodor Trișin, menționează precum că, recent luând cunoștință cu materialele cauzei, a aflat că potrivit Cărții de imobil, Anna Basman a fost înscrisă în apartamentul său, și anume, nr. XXXX din str. XXXX, XXXX, după procurarea acestuia de către el, la 9 ianuarie 1991, în baza unor acte false și că avocatul său, a depistat martorii care pot oferi declarații pe marginea litigiului, care nu au putut fi cunoscute lui.

În conformitate cu art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Cu referire la prevederile normei enunțate, instanța ține să menționeze că termenul de depunere a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp înăuntrul căruia poate fi exercitată calea de atac a revizuirii. Termenul dat este unul legal și imperativ.

Prin urmare, analizând cererea de revizuire prin prisma prevederilor legale menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că de către revizuent nu a fost respectat termenul de depunere a cererii revizuire.

Or, prevederile art. 450 Cod de procedură civilă, condiționează posibilitatea depunerii cererii de revizuire în baza temeiului prevăzut la litera b), și anume, ca revizuentul să nu fi cunoscut și să nu fi avut posibilitatea de a cunoaște aceste circumstanțe, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, însă posibilitatea depunerii cererii de revizuire este condiționată și de respectarea termenului de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii a cărei revizuire se solicită, în interiorul căruia se poate exercita această cale de atac.

Pe când la caz, decizia irevocabilă pe fond a fost adoptată la 13 iulie 1999 de Colegiul civil al Curții de Apel a Republicii Moldova, iar Feodor Trișin a depus cererea de revizuire împotriva acestei decizii la 5 aprilie 2018 (dată indicată pe plic), respectiv cu depășirea esențială a termenului de 5 ani prevăzut de norma legală.

Prin urmare, cererea de revizuire urmează a fi apreciată ca inadmisibilă pentru retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

La acest segment și cu referire la cererea lui Feodor Trișin de repunere în termen a cererii de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În acest context, instanța de recurs reiterează prin prisma prevederilor legale menționate supra că, termenul de efectuare a actului de procedură poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune revizuirea în termen.

La caz, se reține că Feodor Trișin solicitând repunerea în termenul de depunere a cererii de revizuire, însuși recunoaște că, a depus cererea de revizuire peste termen, neindicând niciun motiv de repunere în termen și neanexând probe în acest sens.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ținând cont de faptul că decizia revizuirea căreia se solicită a fost adoptată la 13 iulie 1999 de Curtea de Apel a Republicii Moldova, peste termenul de 5 ani prevăzut de art.450 lit. b) Cod de procedură civilă, fără a indica un motiv justificativ și cu anexarea probelor concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, consideră că cererea de revizuire depusă de către Feodor Trișin urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, fiind depusă în afara termenului legal.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 Cod de procedură civilă, servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință Brumărescu contra României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de revizuentul Feodor Trișin în afara termenului legal prevăzut expres în acest sens, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți

la un proces echitabil, garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea lui Feodor Trișin cu privire la repunerea în termen a fost respinsă, prezenta cerere de revizuire a fost depusă cu încălcarea termenului legal prevăzut de art. 450 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Feodor Trișin ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea lui Feodor Trișin cu privire la repunerea în termenul de depunere a cererii de revizuire.

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Feodor Trișin împotriva deciziei din 13 iulie 1999 a Curții de Apel a Republicii Moldova, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Zinaida Gorea, Ion Gorea și Angela Basman împotriva lui Feodor Trișin cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare și la cererea reconvențională a lui Feodor Trișin împotriva Zinaidei Gorea cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu locativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva